

ДОКЛАД
НА НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ
ЗА ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА В ЗАТВОРИ В ГРАД БУРГАС И ГРАД
СЛИВЕН, ЗАТВОРНИЧЕСКИ ОБЩЕЖИТИЯ ОТ ОТКРИТ И ЗАКРИТ ТИП И
АРЕСТИ КЪМ ТЯХ И ОДМВР В ГРАДОВЕТЕ БУРГАС И СЛИВЕН

Съгласно Заповед № РД-08-31 от 05.07.2021 г. на омбудсмана на Република България, екип в състав: д-р Мариана Патрикова и Силвия Славева извърши проверка в периода 12.07 – 16.07.2021 г., в гореуказаните обекти.

Съгласно чл. 28в от Закона за омбудсмана, екипът действа като Национален превантивен механизъм (НПМ) с правомощията на омбудсмана по чл. 28а от този закон.

Екипът благодари за оказаното съдействие от страна на администрацията в проверяваните обекти.

Целта на проверката е свързана с изпълнението на основните препоръки, дадени при предишни проверки на НПМ и множество жалби, постъпили от лишени от свобода, свързани с лоши материално-битови условия, липса на трудова ангажираност, условно предсрочно освобождаване, употреба на сила и помощни средства, незадоволително качество на предоставяната храна и непредоставяне на медицинска грижа.

I. МЕСТА ЗА ЗАДЪРЖАНЕ В СИСТЕМАТА НА МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

1. ЗАТВОР – ГРАД БУРГАС

Затворът е бил посетен от екип на Националния превантивен механизъм през 2020 г. Няма съществена промяна от последното посещение. В деня на проверката в корпуса на затвора бяха настанени 234 лица. През календарната 2020 г. в затвора – гр. Бургас са постъпили 731 лица. В корпуса на затвора е имало 280 лица, от тях:

Осъдени - 196

Подсъдими - 43

Обвиняеми – 41

В ЗООТ - 186 лица и 265 лица в ЗОЗТ.

В проверените спални помещения се спазва изискуемата жилищна площ, спрямо броя на настанените лица, но същите не отговарят на изискванията поради наличие на влага и мухъл, макар цялостен ремонт на корпуса да е извършван през 2017 г. Проверяващият екип констатира, че във всички проверени спални помещения, в санитарните възли има дупки по стените, мивките са счупени, а на места са счупени и вратите. Тези щети са нанесени от надзорно-охранителния състав при извършвано претърсване и изземване на помещенията.

В I^{ва} и II^{ра} зона за повишена сигурност, намиращи се съответно на първи и втори етаж няма промяна относно материално-битовите условия, от последното посещение през 2020 г. И тук се наблюдава влага и мухъл по стените, и констатирано от екипът ни наличие на хлебарки. В спалните помещения има изградени самостоятелни санитарни възли.

Към момента на посещенията в наказателна килия бяха настанени две лица, но екипът ни получи информация от администрацията на затвора, че в това обособено помещение не са настанени лица с наложено дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия“, тъй като тази зона е пренаселена с лица, изолирани по реда на чл.248 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС). Обособено е друго помещение, което се използва за наказателна килия, където имаше едно настанено лице.

На третия етаж в корпуса на затвора е обособено помещение за настаняване на лица, идващи по делегация и изолирани по чл.60 от ЗИНЗС. В случаите на пренаселеност в Ареста, задържаните лица биват настанени в този коридор. Същият се нуждае от ремонт.

В тази връзка НПМ препоръчва на началника на затвора да бъде извършен ремонт на помещенията в този коридор.

В приемното отделение се спазват 4 кв.м. жилищна площ, като стаите са оборудвани с отделен санитарен възел. Помещава се на 4-ти етаж в корпуса на Затвора – гр. Бургас (голям коридор) и разполага с 15 спални помещения за диференцирано настаняване на лишени от свобода. Постъпващите лица престояват от 14 денонощия до един месец. На отделно настаняване от останалите подлежат: осъдените за първи път на лишаване от свобода до 5 години за умишлени престъпления и осъдените за престъпления, извършени по непредпазливост. Отделно от останалите се настаняват и осъдените, които следва да изтърпяват наказания в общежитие от открит тип, постъпилите от арестите обвиняеми /подсъдими лица, чиито престой е до 7 денонощия, задържаните въз основа на Европейска заповед за арест и чужденците/.

За периода от 02.01.2020 г. до 31.12.2020 г. в Приемно отделение са били настанени 608 души, от които по реда на чл.47 ЗИНЗС и чл.26 от ППЗИНЗС са 556 души (336 осъдени и 220 задържани), останалите 52 са постъпили като преводи от други затвори, Поправителен дом за непълнолетни младежи „Бойчиновци“ към

затвора – гр. Враца, болници към затвори, както и от арестите за настаняване в Зона за повишена сигурност. В програмата „Адаптация“ са включени 556 души.

През учебната 2020/2021 г. 87 лишени от свобода са записани за ученици в училището към затвора СУ „Аргири Жечкова“, изнесени паралелки в корпуса на затвора и ЗОЗТ „Дебелт“. Един лишен от свобода (доживотно осъден), настанен в общо помещение е изпратен за обучение в училището към Затвора – гр. Ловеч .

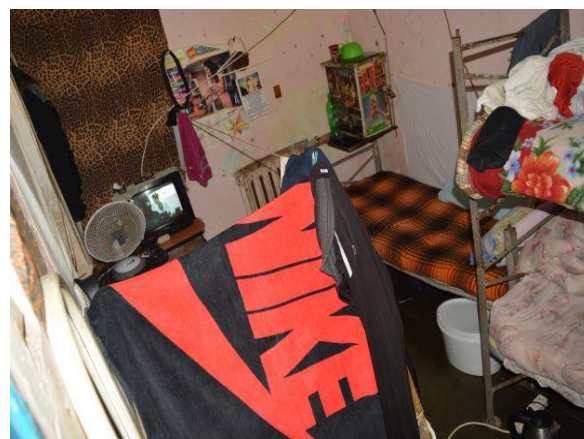
Затворът – гр. Бургас разполага с библиотека, чиято дейност е организирана така, че всички лишени от свобода да имат достъп до нея. Тя разполага с художествена, правна, религиозна литература от български и чужди автори.

В ЗООТ „Житарово“ и ЗОЗТ „Дебелт“ също разполагат със собствена библиотека, която обслужва интересите и помага за осмисляне на свободното време на лишените от свобода.

ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ОТКРИТ ТИП „СТРОИТЕЛ“

В деня на посещението бяха настанени 72 лишени от свобода, като капацитетът на общежитието е запълнен. Няма промяна от посещението на Националния превантивен механизъм през 2020 г.

Състоянието на сградния фонд е явно влошено. Спалните помещения на приземния етаж, от задната страна на общежитието, са пренаселени. В цялост спалните помещения са малки и не отговарят на европейските изисквания за настаняване на лица.

След посещението на НПМ през 2020 г., екипът отправи препоръка към главния директор на ГДИН да бъде извършен ремонт на спалните помещения в това затворническо общежитие.

С писмо от 15.01.2021 г. от страна на ГДИН до омбудсмана е посочено, че: „В ЗООТ „Строител“ е предвиден цялостен ремонт на общежитието чрез финансиране по Норвежкия финансов механизъм, като по този начин ще бъде преведено съгласно

изискванията на европейските стандарти. Предстои започването на ремонтните дейности през 2021 г.

По данни на администрацията на затвора през 2021 г. е предвиден ремонт на цялото общежитие. Има неизползваем сграден фонд, който също ще бъде реконструиран, като по този начин ще бъде увеличен капацитетът на това затворническо общежитие.

Към деня на проверката ремонтните дейности все още не бяха започнали.

ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ОТКРИТ ТИП „ЖИТАРОВО“

Няма промяна от посещението на Националния превантивен механизъм през 2020 г. Тогава е направена препоръка към ГДИН за цялостен ремонт на спалните помещения в това затворническо общежитие, която обаче не е изпълнена. С писмо от 15.01.2021 г. от страна на ГДИН е посочено, че: „По отношение на ЗООТ „Житарово“ е необходим основен ремонт на жилищните зони, изискващ задълбочен анализ на състоянието на сградния фонд и възможностите за обновяване или цялостна реконструкция. Наложително е изготвянето на идеен проект, количествено-стойностни сметки и финансиране на изпълнението им, съобразно предписанията на съответните строителни експерти“.

В деня на проверката в ЗООТ „Житарово“ имаше 86 лишени от свобода, от които 74 са ангажирани в трудова дейност. Само 9 лица не са ангажирани в трудова дейност. През 2020 г. беше започнал ремонт на столовата, който към деня на посещението е приключил. В кухнята се спазва добра хигиена, но електрическите уреди се нуждаят от смяна.

В 1^{во} спално помещение бяха настанени 37 лишени от свобода, като същото е разделено на две. Настилката е талашит, а тоалетните са в ужасно състояние. В 3^{то} спално помещение имаше 22 лишени от свобода, настилката е с плочки. Санитарният възел се нуждае от ремонт.

В 8^{мо} спално помещение са настанени трима лишени от свобода. Това помещение не разполага със самостоятелен санитарен възел, което налага през нощта лицата да използват кофи, тъй като спалните помещения се заключват.

Във втора жилищна зона се настаняват лишени от свобода със здравословни проблеми. Имаше 5 лица, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“. Тази зона се състои от едно общо помещение, настилката е на бетон и балатум. Има самостоятелен санитарен възел, в лошо състояние.

Екипът на НПМ оценява условията в ЗООТ „Житарово“ като нарушение на чл.3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Налична е Заповед № 350 от 04.06.2021 г. на Началника на затвора – гр. Бургас, с която същият е разрешил за периода от 10.06.2021 г. до 12.09.2021 г. лишените от свобода и задържаните лица в затвора – гр. Бургас, ареста и затворническите общежития, да бъдат облечени с къси панталони, и с горни дрехи с къси ръкави или без ръкави при ползването на престой на открито, включително при излизане и връщане. По данни на лицата, настанени в ЗООТ „Житарово“ тази заповед не се спазва. Ръководството на затворническото общежитие задължава лишените от свобода да носят дълги панталони и горни дрехи с къси ръкави. Предвид тази фактическа обстановка, НПМ препоръчва на началника на затвора – гр. Бургас да следи за стриктното изпълнение на издаваните заповеди.

На основание чл.46 от ЗИНЗС, НПМ отправя препоръката до министъра на правосъдието да бъде реконструирано ЗООТ „Житарово“ с оглед привеждането му в съответствие с европейските изисквания, касаещи местата за лишаване от свобода.

Националният превантивен механизъм би лежал да получи също и информация, от Министерство на правосъдието за хода на предвидените строителни дейности в ЗООТ „Строител“.

ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ЗАКРИТ ТИП „ДЕБЕЛТ“ И ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ОТКРИТ ТИП „ДЕБЕЛТ 1“

Със заповед № ЛС-04-25/15.01.2018 г. на министъра на правосъдието е създадено Затворническо общежитие „Дебелт 1“.

В деня на посещението в ЗОЗТ „Дебелт“ бяха настанени 289 лица, а в ЗООТ „Дебелт 1“ – 74.

В годишния доклад на омбудсмана като Национален превантивен механизъм през 2020 г. беше повторена препоръка към министъра на правосъдието да бъдат взети необходимите мерки за спазване разпоредбата на чл.71а от ППЗИНЗС в ЗООТ „Дебелт 1“, тъй като същото се намира в сградата на ЗОЗТ „Дебелт“.

С писмо с рег. № 2256/02.03.2021 г. от ГДИН изразяват следното становище: „В корпус „С“ чрез доброволен труд на лишени от свобода се извършват строителни дейности по довършване на вътрешното разпределение на сградата. След приключването на тези дейности, сградата ще се използва за временно настаняване на лишените от свобода от ЗООТ „Строител“ – открит тип за времето на извършване на цялостна реконструкция на това общежитие. След приключване на реконструкцията на ЗООТ „Строител“ и връщането на лишените от свобода в него, корпус „С“ ще бъде освободен и в него ще се настанят лишените от свобода от ЗООТ „Дебелт 1“. Освободеният от тях втори етаж на корпус „В1“ ще се използва за разширяване на капацитета за настаняване на лишени от свобода от закрит тип, който е недостатъчен към настоящия момент“.

Както вече беше посочено, към деня на извършваната проверка реконструкцията на ЗООТ „Строител“ не беше започнала. Беше констатирано, че и строителните работи в корпус „С“ на ЗОЗТ „Дебелт“ все още не са приключили.

Разпоредбата на чл.71а от ППЗИНЗС регламентира: „Лишените от свобода могат да се движат в района на затворническото общежитие от открит тип самостоятелно или на групи без придружител“.

При настоящата проверка, НПМ установи, че лишените от свобода в ЗООТ „Дебелт 1“ се придвижват свободно и самостоятелно във всички помещения, които са определени за тях /втори етаж на корпус „В1“/. Изработена е метална врата, монтирана като изход към двора от стълбищната клетка в корпус „В1“, до който имат достъп само лишените от свобода от открит тип. Това дава директен достъп до мястото за престой на открито, намиращо се западно от корпуса. Определеното време за непрекъснат

достъп за отрития тип е от 08:30 ч. до 17:30 ч. Изграденото място за престой на открито се състои от две маси със столове и малък навес.

Сегашната ситуация поражда и голямо напрежение сред настанените лица в открития тип.

Макар НПМ да отчита действията на компетентните институции, оценява същите като недостатъчни и отново отправя препоръка към министъра на правосъдието за вземане на мерки, в най-кратък срок, за спазване на разпоредбата на чл.71а от ППЗИНЗС по отношение на лицата настанени в ЗООТ „Дебелт 1“.

1.1. АРЕСТ – БУРГАС

През месец март 2015 г. е открит следственият арест, който действа на територията на затвора – гр. Бургас. След месец август 2016г. арестът преминава на административно подчинение на затвора.

Налични са 9 арестни помещения с 36 места за настаняване на обвиняеми и подсъдими, които отговарят на европейските изисквания за място за задържане. В деня на проверката имаше 50 задържани. Наблюдава се постоянна пренаселеност в ареста. Всички арестни помещения се нуждаят от ремонт.

Арестът разполага с Регистър за употреба на сила и помощни средства, Регистър за спешни случаи, Регистър за извеждания, както и със стая за провеждане на адвокатско свиждане.

Екип на НПМ препоръчва на министъра на правосъдието да бъде извършен ремонт на помещенията в Арест – гр. Бургас.

2. ЗАТВОР – ГР. СЛИВЕН

Общият капацитет на затвора, на база 6 кв.м. за единично настаняване и 4 кв.м. за многочислено настаняване е 341 лишени от свобода и задържани лица в това число

ЗООТ „Сливен“, ЗООТ „Рамануша“, Поправителен дом за непълнолетни девойки и отделение за лишени от свобода - мъже. Затворът разполага и с приемно отделение с капацитет 35 лица и отделение с повишено ниво на сигурност с общ капацитет 34 лица.

Поправителният дом за непълнолетни е разположен на един етаж и включва - 10 жилищни помещения. Капацитетът му е 31 девойки. В деня на посещението имаше само едно настанено лице.

Затворът в гр. Сливен е бил посетен от екип на Националния превантивен механизъм през 2018 г. В деня на проверката има 111 лица, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“. Материално-битовите условия са добри.

НПМ установи, че във всички коридори липсва обявен телефон на Националното бюро за правна помощ, поради което отправя препоръка към началника на затвора тази информация да бъде разпространена във всички коридори на затвора.

Екипът получи множество оплаквания от лишените от свобода, че личните им олекотени завивки са иззети от администрацията на затвора, като на тяхно място са им предоставени чаршафи. Обяснено им е, че ако желаят могат да закупят нови завивки от лавката на затвора. В разговор с администрацията на затвора тази фактическа обстановка беше потвърдена. Беше обяснено, че изземването на завивките се е наложило, тъй като същите били стари.

В тази връзка НПМ отправя препоръка към ръководството на затвора – гр. Сливен иззетите лични олекотени завивки на лишените от свобода да бъдат заменени с нови.

Към затвора – гр. Сливен функционират Цех за направа на венци, Цех за домакински почистващи средства и Шивашки цех.

Санитарният възел в Цеха за направа на венци е в много лошо състояние, поради което НПМ отправя препоръка към началника на затвора за извършване на ремонт на това помещение.

ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ОТКРИТ ТИП „СЛИВЕН“ И ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ ОТ ОТКРИТ ТИП „РАМАНУША“

Сградата на ЗООТ „Сливен“ се състои от два жилищни етажа. Материалните условия са задоволителни, но санитарните възли и на двата етажа се нуждаят от ремонт.

В деня на проверката бяха настанени 47 лица, изтърпяващи наказание „лишаване от свобода“, като повечето от тях са трудово ангажирани.

НПМ препоръчва на началника на затвора да бъде извършен ремонт на санитарните възли в ЗООТ „Сливен“.

В едноетажната сграда на ЗООТ „Рамануша“ има 11 жилищни помещения, с капацитет 44 лица. Броят на настанените лица в ЗООТ „Рамануша“ беше 32. Почти всички лица са трудово ангажирани. Материалните условия в това общежитие не са добри. Спалните помещения се нуждаят от ремонт. Същите са оборудвани с печки на дърва и въглища, осигуряващи отоплението през зимния сезон. Санитарните възли също се нуждаят от ремонт.

В тази връзка, скипът на НПМ препоръчва на Главния директор на ГДИН да бъде разгледана възможността и да бъдат отпуснати средства за изграждане на нова отоплителна система в ЗООТ „Рамануша“, както и да бъде извършен ремонт на санитарните възли в това затворническо общежитие.

1. АРЕСТ – ГР. СЛИВЕН

През 2019 г. е изграден нов арест на територията на затвора – гр. Сливен. Към деня на проверката имаше 24 задържани лица.

Налични са две обособени карета за престой на открито, в които има наличен телефон за провеждане на телефонни разговори от задържаните лица.

Материалните условия в ареста за добри.

II. МЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ В МЕСТАТА ЗА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА

1. ЗАТВОР - ГР. БУРГАС, ОБЩЕЖИТИЯ ОТ ОТКРИТ И ЗАКРИТ ТИП И АРЕСТ – ГР. БУРГАС

НПМ не констатира съществена промяна в качеството на медицинското обслужване в затвора и ареста - гр. Бургас. Кадровата обезпеченост с медицински специалисти е непроменена.

В медицинския център (МЦ) на затвора работят: служебно определен ОПЛ (за всички лишени от свобода в корпуса, общежитията и ареста) с работно време: вторник и четвъртък от 7:30 до 10:00 ч.; медицински фелдшер, който посещава всеки вторник и ЗООТ „Житарово“ и една медицинска сестра. В ЗОЗТ „Дебелт“ има медицински кабинет, който от три месеца е обезпечен с нов медицински фелдшер. По данни на началника на затвора ще бъде назначена и медицинска сестра. Лишените от свобода от ЗООТ „Строител“ (който е в непосредствена близост до затвора) се извеждат в медицинския център на затвора. В медицинския център функционира стоматологичен кабинет. По график се приемат лишени от свобода от корпуса и от общежитията към затвора. На задържаните в ареста (който се помещава в затвора) се осигурява медицинска помощ от специалистите на затвора.

Трайно незаета остава една щатна бройка лекар – управител на МЦ, което се отразява негативно върху качеството на медицинската грижа в затвора.

При проверката НПМ констатира, че прегледи за удостоверяване на здравословното състояние на лишените от свобода при извършване на конвой за съдебни дела или към други затвори се извършват от медицинската сестра и се изразяват в „има ли лишеният от свобода оплаквания?“. Продължават и оплакванията на лишените от свобода за грубо отношение от страна на медицинския фелдшер на затвора, както и затруднения достъп до ОПЛ.

НПМ отново препоръчва на началника на затвора – гр. Бургас да бъде назначен лекар за МЦ на затвора.

През настоящата година в затвора – гр. Бургас е направено изследване на лишените от свобода за хепатит тип „С“, организирано от ГДИН. Резултатите още не са готови. Всички лишени от свобода са имали възможност да бъдат ваксинирани против Covid-19 инфекция. Възползвали са се около 1/3 от лишените от свобода. Към момента няма болни с Covid-19 инфекция. Следва да се отбележи, че лишените от свобода с Covid-19 инфекция са лекувани основно в затвора от медицинските специалисти.

При проверка на медицинските документи, в Регистъра за травматични увреждания не фигурираха лишени от свобода, които при направените интервюта в корпуса на затвора съобщиха, че им е бил нанесен побой от служители от надзорно-охранителния състав на дати: 26.06.2021 г., 29.06.2021 г. и 03.06.2021 г. За тези случаи началникът на затвора ни информира, че има образувано производство по един от случаите, регистриран на 03.06.2021 г. За останалите два случая ще бъде направена проверка, след приключването на която, екипът на НПМ ще бъде уведомен за предприетите действия.

В корпуса на затвора лишените от свобода основно се оплакаха от лоши хигиенно-битови условия - хлебарки, дървеници, амортизирани и морално остарели дюшеци, на които е невъзможно да се спи. В склада на затвора от две години не са доставяни нови дюшеци. При необходимост старите дюшеци се кърпят, дезинфектират и се ползват години наред. НПМ констатира (не само в този затвор), че дюшеците са амортизирани, морално остарели и хигиенно ненадеждни. Същите са неудобни за спане, което налага лишените от свобода да поставят по 2-3 дюшека на легло.

В тази връзка НПМ препоръчва на ГДИН да предприеме действия за закупуване на нови дюшеци за лишените от свобода в затворите.

При проведените интервюта с лишени от свобода за качеството на медицинската грижа, отново най-много оплаквания се получиха в ЗОЗТ „Дебелт“.

По време на проверката в ЗОЗТ „Дебелт“ НПМ разгледа и успя да намери решение на някои от поставените от лишените от свобода проблеми, например:

- лишен от свобода посочи, че не е изведен на алерголог при налично направление от 30 дни - медицинският фелдшер събщи, че направлението ще бъде преиздадено и ще бъде изведен за консултация;

- лишен от свобода със слухови проблеми - медицинският фелдшер събщи, че не е запознат с проблема и при необходимост лицето ще бъде изведено за консултация;

- на лишен от свобода с хемангиом, определен за оперативно лечение на 09.06.2021 г. в МБАЛ „Маджуров“ – гр. Бургас е отказано прекъсване на изтърпяване на наказанието, не се прави нищо за него – беше проведен разговор с медицинския фелдшер, при който беше уточнено, че лишеният от свобода може да бъде лекуван по реда на чл. 135 от ЗИНЗС;

- лишен от свобода с ампутация на горен крайник с изтекло ТЕЛК решение няма медицински документи за преосвидетелстване – ще бъде указано съдействие от медицинския фелдшер и ИСДВР;

- придружител (неграмотен) на лишен от свобода с ментални проблеми и трудно подвижен, поради коксартроза иска съдействие за УПО или помилване за болния, за който се грижи. По този случай разговаряхме с ИСДВР за подготовка на изискуемите документи.

В ЗООТ „Строител“ не постъпиха съществени оплаквания от медицинската помощ. Голяма част от лишените от свобода са ангажирани в трудова дейност.

При проведените интервюта в ЗООТ „Житарово“ НПМ разговаря с лишен от свобода с незараснала фрактура на дясно бедро, опериран преди 3 месеца, с поставен кюнчер. Не е рехабилитиран. След операцията не е консултиран с ортопед-травматолог. Трудно се придвижва, с 2 патерици, има и придружаващи заболявания: АХ.

НПМ препоръча на медицинските специалисти, лишеният от свобода Димитър Радев Стаматов, настанен в ЗООТ „Житарово“, да бъде консултиран с ортопед-травматолог и да бъде проведено рехабилитационно лечение.

Лишен от свобода от ЗООТ „Житарово“ показва, че целият му гръб е нахапан от дървеници само за една нощ престой в общежитието.

По препоръките, дадени при предходната проверка получихме следните отговори:

1. Да се извърши ремонт в стационара на медицинския център в корпуса на затвора и да бъде пригоден санитарният възел и за лишени от свобода с увреждания. Началникът на затвора съобщи, че препоръката не е изпълнена, защото е предвидено да се реконструира МЦ и стационарът да бъде преместен във вътрешната част на центъра. НПМ намира тази бъдеща реконструкция за целесъобразна и ще проследи нейното изпълнение;

2. За подобряване на медицинското обслужване на лишените от свобода, НПМ препоръчва веднъж седмично ОПЛ да работи в ЗОЗТ „Дебелт“, като за целта се изиска от НЗОК увеличаване на определеното работното време за обслужване на лицата. По тази препоръка, не са предприети действия от страна на администрацията на пенитенциарното заведение;

3. НПМ препоръчва на ОПЛ и администрацията на затвора да привлекат медицински специалисти за извършване на периодични консултации в затвора - практика на повечето затвори в страната. Началникът на затвора счита, че тази практика е неприложима с медицинските специалисти от гр. Бургас и гарантира своевременно извеждане на лишените от свобода за необходимите консултации.

2. ЗАТВОР – ГР. СЛИВЕН, ОБЩЕЖИТИЯ ОТ ОТКРИТ ТИП И АРЕСТ – ГР. СЛИВЕН

Медицинският център на затвора – гр. Сливен е обезпечен с кадри за дейността: Лекар - директор на Медицинския център, трима медицински фелдшера, лекар по дентална медицина, акушер – гинеколог на 0,5 щат. Свободна е 0,5 щатна бройка за

психиатър. На място се осъществяват прегледи от други медицински специалисти при необходимост. Няма недостиг на направления за предоставяне на специализирана медицинска помощ.

Медицинският център обслужва лишените от свобода в затвора и общежитията, и задържаните в ареста. Води се обща медицинска документация, включително и Регистър за травматичните увреждания. При проверката се констатираха не малко случаи на получени травми от сбивания между лишените от свобода жени. Началникът на затвора обясни, че повишено напрежение между лишените от свобода жени има поради ревност между хомосексуални двойки. Възприета е практиката хомосексуални двойки да се настаняват в самостоятелни килии. Те представляват немалка част от лишените от свобода жени, настанени в затвора.

При проверката нямаше лишени от свобода с COVID-19 инфекция. Противоепидемичните мерки се изпълняват. На всички лишени от свобода е предоставена възможност за ваксинация против COVID-19 инфекция. Възползвали са се около 1/3 от лишените от свобода. През настоящата година са починали две лишени от свобода жени, едната от усложнение на Covid-19 инфекция.

Към момента има две бременни жени, настанени в сектора за майки с деца. Едната от тях е чужда гражданка и бременността и протича проблемно. Тя се проследява в МБАЛ „Д-р Иван Селемински“ - гр. Сливен, но има езикова бариера, което създава затруднения за обслужването ѝ. Осигурено е усилено хранене и престой на открито. Другата бременна лишена от свобода беше с видимо лош зъбен статус /само корени/. НПМ установи, че се изчаква раждането за екстерпация на зъбните корени от лицево-челюстен хирург и изработване на протези.

За годината има едно раждане на лишена от свобода, която е с психични проблеми. Детето е взето от социалните служби и лишената от свобода е настанена в СБАЛЛС – гр. Ловеч, с прокурорско постановление за освидетелстване.

При постъпване на всички жени се правят клинични изследвания за СПИН и сифилис. По преценка се правят изследвания за ТБЦ в РЗИ – гр. Сливен. През настоящата година медицински екип от гр. Стара Загора е провел изследване за Хепатит тип „С“ на всички желаещи лишени от свобода жени. Диагностицирани са 12 случая, които ще бъдат лекувани по реда на НЗОК. Лекарят на МЦ съобщи, че диспансеризация на лишените от свобода не може да се прави. Има проблем с РЗОК при издаване на електронни рецептурни книжки за лишените от свобода от личния лекар на затвора.

НПМ напомня, че съгласно Наредба № 2 от 22 март 2010 г. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода, чл.12, ал.4, Диспансеризацията на хронично болните се извършва по ред, определен от министъра на здравеопазването.

При направените интервюта за удовлетвореността от медицинското обслужване сред лишените от свобода повечето от оплакванията бяха за качеството на стоматологичната помощ. В МЦ се констатира, че се правят и извеждания при външни лекари по дентална медицина при необходимост. Лекарят по дентална медицина на

затвора работи от 19 години в системата и до момента не е посещавал курсове за поддържане и повишаване на професионалната квалификация.

В тази връзка НПМ препоръчва на ГДИН да осигурява възможност за посещаване на курсове за поддържане на квалификацията на медицинските специалисти в системата.

НПМ получи оплаквания от лишена от свобода с хронични заболявания – коксартроза в дясно, глаукома и катаракта на очите, че има консултации при специалисти, но ѝ е отказано и е с прекъсване на изтърпяване на наказанието за оперативно лечение. Иска да бъде лекувана, има възможност да заплати медицинските консумативи за лечението. Лекарят пое ангажимент за лечение на лишената от свобода по реда на чл. 135 от ЗИНЗС.

Друга лишена от свобода има ЕР за артрозно заболяване, Захарен диабет. Съобщи за закъснение в доставянето на необходимите ѝ лекарства и за болки във всички стави. НПМ видя лишената от свобода да спи на диван (на по-твърдо) в общо помещение на общежитието, има деформация на каленните стави и ходи с две канадки. На лекаря на затвора се даде препоръка лишената от свобода да бъде представена на СЛКК за отпускане на помощни средства и ортопедичен дюшек.

Имаше лишени от свобода, които не желяеха да разговарят с проверяващия екип под страх, че впоследствие ще имат проблеми с администрацията на затвора – гр. Сливен.

Във връзка с високите дневни температури директорът на МЦ е издал указания през летния сезон да се ограничи употребата на малотрайни колбаси, яйца, яйчни и млечни продукти в кухнята на затвора. При проверката в затворническата кухня се готви по 4 утвърдени диети. НПМ дегустира храната за деня и намира, че тя е със задоволителни органолептични качества. Директорът на МЦ е дал и указания за предоставяне на разхладителни напитки на работещите лишени от свобода в трите цеха.

При проверката на място в Цеха за изработка на венци в 10 ч. сутринта стайната температура беше 27 градуса. В другите два цеха НПМ констатира липса на термометър за измерване на стайната температура. Като цяло, стайната температура и въздухът е застоял. Предвиден е ремонт за покрива и изграждане на нормален санитарен възел за този цех. Лишените от свобода съобщиха, че след приключване на работа трябва да изчакват за пускане на топла вода за къпане, както и че поради ранния час на сутрешна закуска (6 ч.) си позволяват да я вземат (когато е суха храна) за консумация през почивката, за което биват наказвани.

При разговор с началника на затвора НПМ препоръчва, във връзка с високите температури през летния сезон, да се правят гъвкави графици за работа на лишените от свобода. Да се увеличат часовете за ползване на топла вода, да се увеличи времето за ползване на електрически ток вечер, за ползване на лични вентилатори от лишените от свобода.

Лишените от свобода показаха и отпусканите от затвора лични консумативи за месеца. За измиване на коса се отпуска сапун, който реално не се ползва.

НПМ препоръчва на ГДИН в личния пакет за лишените от свобода, който се отпуска по утвърден списък за затвора да бъде включен шампоан за коса, вместо сапун.

III. МЕСТА ЗА ЗАДЪРЖАНЕ В СИСТЕМАТА НА МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

1. V^{то} районно управление „Полиция“ – гр. Бургас

На територията на град Бургас действат четири районни управления „Полиция“. Единствено в V^{то} РУ е изградено помещение за 24-часово задържане.

Няма промяна от предишното посещение през 2020 г.

Налице са десет помещения за задържане, които разполагат със самостоятелен санитарен възел, в това число е обособено помещение за настаняване на жени и помещение за задържане на непълнолетни лица. Има стая за провеждане на адвокатско свиждане и помещение за извършване на процесуално-следствени действия. Обявен е списък на дежурните адвокати от Адвокатска колегия – гр. Бургас.

Максималният брой лица, които могат да бъдат настанени в една килия, съобразно изискуемата жилищна площ е четири. Има осигурен постелъчен инвентар, който се предоставя при задържане на лице.

Светлината в проверените помещения не отговаря на изискванията за предоставяна дневна светлина. Същата се осигурява само посредством изкуствено осветление. Има възможност помещенията да бъдат проветривани.

При проверка в книгата за задържани лица беше установено, че общият брой от началото на годината е 607.

НПМ препоръчва на министъра на вътрешните работи да бъде осигурена възможност за предоставяне на дневна светлина в помещенията за 24-часово задържане.

2. Районно управление „Полиция“ – гр. Сливен

В деня на посещението нямаше задържани лица. Мястото за 24-часово задържане разполага с четири помещения, в това число място за задържане на жени и помещение за задържане на непълнолетни. На лицата се осигурява постелъчен инвентар при задържането.

Има стая за провеждане на срещи с адвокат, както и обособено помещение за извършване на процесуално-следствени действия. Обявен е списък на дежурните адвокати от Адвокатска колегия – гр. Сливен.

От книгата за задържани лица стана ясно, че броят на задържаните от началото на годината е 584. Води се изискуемата документация.

Медицинското обслужване на лицата се извършва от ЦСМП – гр. Сливен.

IV. МЕДИЦИНСКО ОБСЛУЖВАНЕ В МЕСТАТА ЗА 24-ЧАСОВО ЗАДЪРЖАНЕ

1. V^{то} районно управление „Полиция“ – гр. Бургас

Медицинското обслужване на задържаните се извършва от СО на МБАЛ – гр. Бургас, която се намира в непосредствена близост до полицейското управление. Служителите съобщиха за проблеми при задържане на лица с психични проблеми и психомоторни, възбудни състояния.

При оценка на здравословното състояние на задържаните лица, лекарите от спешното отделение не отчитат психичното състояние, което прави рисковото тяхното задържане и трудно настаняване в психиатрично заведение.

НАЦИОНАЛНИЯТ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ПРЕПОРЪЧВА:

1. На министъра на правосъдието

- да бъде реконструирано ЗООТ „Житарово“ с оглед привеждането му в съответствие с европейските изисквания, касаещи местата за лишаване от свобода;

- да бъде предоставена информация за хода на предвидените строителни дейности в ЗООТ „Строител“;

- да бъдат взети мерки, в най-кратък срок, за спазване на разпоредбата на чл.71а от ППЗИНЗС по отношение на лицата настанени в ЗООТ „Дебелт 1“;

- да бъде извършен ремонт на помещенията в Арест – гр. Бургас.

2. На министъра на вътрешните работи

- да бъде осигурена възможност за предоставяне на дневна светлина в помещенията за 24-часово задържане в V^{то} РУП към ОДМВР - Бургас.

2. На Главния Директор на Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“:

- да бъде разгледана възможността и да бъдат отпуснати средства за изграждане на нова отоплителна система в ЗООТ „Рамануша“, както и да бъде извършен ремонт на санитарните възли в това затворническо общежитие;

- да предприеме действия за закупуване на нови дюшеци за лишените от свобода в затворите и затворническите общежития;

- да осигурява възможност за посещаване на курсове за поддържане на квалификацията на медицинските специалисти в системата;

- в личния пакет за лишените от свобода в затвора – гр. Сливен, който се отпуска по утвърден списък за затвора да бъде включен шампоан за коса, вместо сапун.

4. На началника на Затвора – гр. Бургас:

- да бъде извършен ремонт на обособените помещения за настаняване на лица, идващи по делегация и изолирани по чл.60 от ЗИНЗС, намиращи се на третия етаж на затвора;

- да бъде назначен лекар за МЦ на затвора;

- напомня, че съгласно наредба № 2 от 22 март 2010 г. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода, чл.12, ал.4, Диспансеризацията на хронично болните се извършва по ред, определен от министъра на здравеопазването;

- да следи за стриктното изпълнение на издаваните заповеди.

5. На началника на Затвора – гр. Сливен:

- да бъде разпространена във всички коридори на затвора информация относно Националното бюро за правна помощ и начинът за връзка със същото;

- издетите лични олекотени завивки на лишените от свобода да бъдат заменени с нови;

- да бъде извършен ремонт на санитарния възел в Цеха за направа на венци;

- да бъде извършен ремонт на санитарните възли в ЗООТ „Сливен“;

- във връзка с високите температури през летния сезон да се правят гъвкави графици за работа на лишените от свобода;

- да се увеличат часовете за ползване на топла вода, да се увеличи времето за ползване на електрически ток вечер, за ползване на лични вентилатори от лишените от свобода.